

Udskriftsdato: mandag den 12. januar 2026

KEN nr 9335 af 28/04/2023 (Gældende)

Ankestyrelsens principmeddelelse 5-23 om tilkendelse af førtidspension med revision

Ministerium: Social- og Boligministeriet

Journalnummer: 21-33923, 21-39234, 22-9639, 22-21102

Ankestyrelsens principmeddelelse 5-23 om tilkendelse af førtidspension med revision

Principmeddelelsen fastslår

Det er en betingelse for at få tilkendt førtidspension, at borgeren har en varigt nedsat arbejdsevne. Den varigt nedsatte arbejdsevne skal være af et omfang, at borgeren, selv med støtte, ikke kan blive selvforsørgende ved indtægtsgivende arbejde.

Førtidspension er som udgangspunkt en varig forsørgelsesydelse i modsætning til eksempelvis sygedagpenge og kontanthjælp. Det betyder, at kommunen som hovedregel ikke kan tidsbegrænse en tilkendt førtidspension.

Kommunen kan dog i ganske særlige tilfælde tilkende borgeren førtidspension med revision. Det betyder, at sagen skal genoptages til vurdering på et senere tidspunkt.

Hvis det er dokumenteret, at alle behandlingsmuligheder for borgerens lidelse(r) er udtømte, og borgerens arbejdsevne er afklaret i det nødvendige omfang, skal kommunen tilkende borgeren førtidspension uden revision, når den varigt nedsatte arbejdsevne er af et omfang, at borgeren hverken aktuelt eller i fremtiden kan blive selvforsørgende.

Kommunen kan i de tilfælde ikke tilkende borgeren førtidspension med revision med henblik på en løbende opfølgning af en eventuel udvikling i borgerens funktionsevne, da det er dokumenteret, at borgerens arbejdsevne er varigt nedsat i et sådan omfang, at borgeren ikke kan blive selvforsørgende.

I ganske særlige tilfælde, hvor det af konkrete årsager ikke helt kan udelukkes, at der kan ske en vis forbedring af borgerens arbejdsevne, kan kommunen tilkende borgeren førtidspension med revision. Det kræver, at borgeren på afgørelsestidspunktet er ude at stand til at kunne blive selvforsørgende inden for en længere periode.

Behovet for at tilkende førtidspension med revision kan især forekomme, når der er tale om pension til unge, og ved visse sygdomme, der erfaringsmæssigt har et uforudsigeligt forløb. Der kan også være tale om, at arbejdsevnen på længere sigt kan forbedres fx ved yderligere forsøg på behandling.

Beslutningen om, at førtidspensionen skal tilkendes med revision, skal meddeles borgeren sammen med afgørelsen om tilkendelse af førtidspension. Kommunen skal i afgørelsen redegøre for baggrunden for, at førtidspensionen undtagelsesvist tilkendes med revision. Kommunen skal også oplyse i afgørelsen, hvornår sagen skal tages op til ny vurdering.

De konkrete sager

I sag nr. 1 var der tale om en borger på 46 år, som bl.a. led af PTSD og angst. Borgeren havde som følge heraf en aktuel betydelig nedsat funktionsevne. Klinisk Funktion vurderede, at den psykiske

tilstand muligvis kunne bedres gennem yderligere behandling, når og hvis borgerens aktuelle alvorlige belastninger ophørte. På baggrund af oplysningerne om, at der ikke helt kunne udelukkes en bedring, tilkendte kommunen førtidspension med revision til borgeren.

Ankestyrelsens Beskæftigelsesudvalg fandt ikke grundlag for at tilsidesætte kommunens beslutning om at tilkende borgeren førtidspension med revision. Udvalget lagde vægt på de lægelige oplysninger om, at der var udestående behandlingsmuligheder for den psykiske tilstand, som borgeren på grund af aktuelle belastninger ikke var i stand til at modtage og profitere af. Udvalget stadfæstede derfor kommunens afgørelse.

I sag nr. 2 tilkendte kommunen førtidspension med revision til en borger på 38 år, som led af en arvelig bindevævssygdom, Ehlers-Danlos syndrom. Kommunen begrundede revisionen med, at borgeren var ung, og at en vurdering af den samlede funktionsevne krævede, at borgeren var fritaget for pres og stresspåvirkning i nogle år.

Ankestyrelsens Beskæftigelsesudvalg vurderede, at der ikke var tale om et ganske særligt tilfælde, hvor kommunen kunne tilkende førtidspension med revision. Udvalget lagde vægt på, at der var tale om en progredierende sygdom, at alle behandlingsmuligheder var udtømte, og at arbejdsevnen var tilstrækkeligt afklaret gennem iværksatte beskæftigelsesrettede indsatser gennem årene. Udvalget lagde også vægt på, at der ikke var oplysninger i sagen, der understøttede vurderingen af, at nogle års fritagelse for pres kunne forbedre borgerens arbejdsevne. Udvalget ændrede derfor kommunens afgørelse og ophævede revisionen.

I sag nr. 3 var der tale om en borger på 26 år, som var diagnosticeret med Multiple personlighed, og som aktuelt var i en transformation i forbindelse med kønsskifte. Kommunen tilkendte borgeren førtidspension med revision med henvisning til den unge alder og til den samlede sociale situation.

Ankestyrelsens Beskæftigelsesudvalg vurderede, at der var tale om et ganske særligt tilfælde, hvor kommunen kunne tilkende borgeren førtidspension med revision. Udvalget lagde i lighed med kommunen vægt på borgerens meget unge alder og samlede sociale situation, men også på at borgeren var uddannet datatekniker, og at der kun havde været iværksat et enkelt mentorforløb som beskæftigelsesrettet indsats. Udvalget stadfæstede herefter kommunens afgørelse.

I sag nr. 4 tilkendte kommunen førtidspension med revision til en borger på 38 år, der led af PTSD og accentuerende personlighedstræk. Kommunen begrundede beslutningen om revision med, at der var diskrepans mellem borgerens funktionsniveau i arbejdsmæssig sammenhæng og den, som var beskrevet i hjemmet med tre mindreårige børn. Kommunen vurderede, at der derfor var behov for yderligere afklaring af arbejdsevnen. Det var dog lægeligt frarådet aktuelt at afklare borgerens arbejdsevne, da der var risiko for dekompenisering og indlæggelse. Anbefalingen gik derfor på en længerevarende pause i forhold til afklaring af arbejdsevnen.

Ankestyrelsens Beskæftigelsesudvalg fandt ikke grundlag for at tilsidesætte kommunens beslutning om at tilkende borgeren førtidspension med revision. Udvalget lagde vægt på den beskrevne diskrepans i borgerens funktionsniveau, og at borgerens arbejdsevne således ikke var tilstrækkeligt afklaret. Ved behandlingen af sagen lagde udvalget kommunens vurdering af, at borgeren opfyldte betingelserne for

førtidspension, til grund. Udvalget tog alene stilling til, om der var grundlag for at sætte revision på den tilkendte førtidspension. Udvalget stadfæstede herefter kommunens afgørelse.

Baggrund for at behandle sagerne principielt

Ankestyrelsen har behandlet 4 sager principielt. Det har vi gjort for at præcisere praksis for, i hvilke tilfælde kommunen kan bevilge førtidspension med revision. Principmeddelelsen erstatter den nuværende principmeddelelse 119-13 om førtidspension med revision.

Reglerne

Love og bekendtgørelser

Lov om social pension, senest bekendtgjort i lovebekendtgørelse nr. 527 af 25. april 2022 med senere ændringer.

- § 16 om betingelserne for at tilkende førtidspension.
- § 20, stk. 1, 1. pkt., om betingelserne for at tilkende førtidspension.
- § 20, stk. 1, 2. pkt., om førtidspension med revision.

Praksis

Kasserede:

Følgende principmeddelelser er kasserede og gælder ikke længere (historisk):

119-13: Det fremgår af principmeddelelsen, at kommunen undtagelsesvist kan beslutte, at en sag om tilkendelse af førtidspension skal genoptages til vurdering på et senere fastsat tidspunkt. Det er en betingelse for at sætte revision på en førtidspension, at borgeren lider af en alvorlig sygdom, som har et uforudsigeligt forløb, og hvor der således er mulighed for en bedring af borgerens helbredsmæssige tilstand inden for en kortere årrække. Det kan fx være en kræftlidelse med et usikkert forløb. Der er ikke tale om en sygdom med et uforudsigeligt forløb i det tilfælde, hvor borgeren lider af fx skizoid personlighedsstruktur eller en varig personlighedsforstyrrelse, og alle behandlingsmuligheder er udtømte, og borgerens nedsatte funktionsniveau er kronisk og af varig karakter. Praksis er justeret.

Ankestyrelsen har ikke andre principmeddelelser på området.

De konkrete afgørelser

Sag nr. 1, j.nr. 21-33923

Du har klaget over X Kommunes afgørelse om tilkendelse af førtidspension med revision. Kommunen afgjorde sagen den 1. juli 2021.

Ankestyrelsens Beskæftigelsesudvalg har nu afgjort din sag.

Resultatet er:

- Kommunen kan tilkende dig førtidspension med revision.

Det betyder, at vi stadfæster kommunens afgørelse, da vi er kommet til samme resultat.

Begrundelse for afgørelsen

Sådan vurderer vi sagen

Ankestyrelsens Beskæftigelsesudvalg vurderer, at der ikke er grundlag for at tilsidesætte kommunens vurdering af, at der i dit tilfælde foreligger ganske særlige forhold, der kan begrunde, at du får tilkendt førtidspension med revision.

Hvad er afgørende for resultatet

Vi lægger vægt på, at der er udestående behandlingsmuligheder for din psykiske tilstand, som du på grund af aktuelle belastninger ikke er i stand til at modtage og profitere af.

Vi lægger også vægt på, at du i en længere årrække og frem til 2018 har haft en vis tilknytning til arbejdsmarkedet.

Kommunen kan derfor i dit ganske særlige tilfælde beslutte, at den tilkendte førtidspension skal genoptages til vurdering på et senere fastsat tidspunkt.

Dit helbred og funktionsniveau

Det fremgår af sagen, at du lider af PTSD, og at du har angstsymptomer og depressive symptomer udløst af et højt stressniveau. Du lider også af smerter i ryggen, højre skulder og arm.

Det fremgår af psykologisk undersøgelse ved Klinisk Funktion af 11. januar 2021, at du har haft en belastet opvækst, og at du fra en tidlig alder og indtil for ca. 20 år siden levede i et misbrugs- og banderelateret miljø. Du har siden da været stoffri og holdt dig ude af kriminalitet. Du skiftede også navn og fik beskyttet adresse. I december 2019 blev du imidlertid overfaldet af medlemmer fra det kriminelle miljø, som du tidligere var en del af. Du er også efterfølgende blevet opsøgt på din adresse, fået trusselbreve og blevet antastet. Det har givet dig en række belastningsrelaterede symptomer, herunder angst, som du aktuel er mærket af. Der er derudover aktuelt en forældremyndighedssag med din ekskone.

Det fremgår videre, at du har en nedsat somatisk funktion på grund af smerter i højre side af ryggen og i højre skulder, arm og hånd. Kognitivt har du en begavelse inden for normalområdet. Du har en lettere nedsat kognitiv funktion, men visse kognitive forhold i form af koncentrationsevne, hukommelse og forarbejdningshastighed, vil eventuelt kunne bedres med tiden, hvis den belastningsrelaterede tilstand og smertetilstanden på et tidspunkt bedres.

I forhold til din psykiske og personlighedsmæssige funktion vurderes det, at der på trods af PTSD-lignende symptomer er mulighed for spontan bedring af de aktuelle angstsymptomer, hvis den aktuelle fare

på et tidspunkt ophører. Det er muligt, at du vil kunne profitere af behandlingsmæssige tiltag i forhold til dine angstsymptomer. Behandlingen kan ikke fjerne den pågældende trussel, men den kan eventuelt hjælpe dig til at håndtere angstsymptomerne bedre.

Det vurderes samlet set, at du har en aktuelt betydelig nedsat funktionsevne som følge af aktuelle psykiske belastninger og smerter fra højre side af ryggen, højre skulder og arm. Det vurderes videre, at din psykiske tilstand eventuelt kan bedres og stabiliseres, hvis de aktuelle belastninger ophører, og du modtager relevant behandling. Det er muligt, at du vil kunne profitere af et behandlingsforløb med specifikt fokus på angsthåndtering, hvis du har overskud og er motiveret herfor. Din funktionsevne vil være nedsat så længe de aktuelle belastninger er til stede i dit liv. Du er aktuelt sårbar, og der kan ske forværring med øget angst og depressive symptomer, hvis du presses over evne, så længe de aktuelle belastninger er pågående.

Af psykiatrisk speciallægeundersøgelse af 8. marts 2021 fremgår det, at du opfylder de diagnostiske kriterier for PTSD. Førstevalgsbehandling af PTSD er traumefokuseret terapi med eksponering og responshindring. Så længe traumet er pågående er det ikke muligt at arbejde med eksponering og responshindring, da der fortsat er en reel fare.

Det fremgår videre, at der i dit tilfælde vurderes fortsat at være en reel fare, og det kan således ikke anbefales at arbejde med traumefokuseret terapi. Selvom du i mange år har været ude af det kriminelle miljø, er du alligevel blevet opsøgt med trusler. Det er derfor vanskeligt at forestille sig en situation, hvor den reelle trussel er aftaget i en grad, at der vil kunne arbejdes terapeutisk med dig. Din tilstand forventes derfor at være stationær. Dit funktionsniveau vurderes i udtalt grad at være påvirket af din psykiske lidelse, og den er ikke forenelig med en tilknytning til arbejdsmarkedet på ordinære vilkår.

Det fremgår af Lægeattest til Rehabiliteringsteam af 21. april 2021, at du ikke grundlæggende lider af en kronisk psykiatrisk lidelse. Der er tale om en angsttilstand udløst af den meget komplekse situation, som du befinder dig i som følge af konflikten med din ekskone og de konstante trusler og uønskede kontakter fra dit tidligere bandemiljø. Dine kognitive ressourcer er hæmmet af en IQ lavt i normalområdet og udtalt mangelfuld almen viden kombineret med 7 års skolegang og ringe copingstrategier. Dine fysiske lidelser er kronificeret med betydelig funktionsnedsættelse til følge.

Det fremgår videre, at behandlingsmulighederne for angst og muligheden for at gøre dig parat til en afklaring kræver, at der kan bringes ro i de mange ydre og stærkt forstyrrende elementer.

Uddannelse og beskæftigelse

Du er 46 år og afsluttede folkeskolen i 1993 og gennemførte sidenhen grundforløbet til Byggeri og Anlæg på Teknisk Skole i 2004.

Det fremgår af dit CV, at du i perioden fra 1998 og frem til 2018 har haft en række forskellige ansættelser primært af kortere varighed. Du har været beskæftiget som køkkenmedhjælper, anlægsarbejder, handi-caphjælper, chauffør, pædagogmedhjælper, kassemedarbejder, servicemedarbejder og altnuligmand. Din seneste ansættelse sluttede i januar 2018 og var som vikar hos Y. Du har i perioder været på kontanthjælp.

I perioden fra 2018-2021 har du deltaget i forskellige beskæftigelsesrettede indsatser af kortere varighed.

Om reglerne

Det er en betingelse for at få tilkendt førtidspension, at borgeren har en varigt nedsat arbejdsevne. Den varigt nedsatte arbejdsevne skal være af et omfang, at borgeren, selv med støtte, ikke kan blive selvforsørgende ved indtægtsgivende arbejde.

Førtidspension er som udgangspunkt en varig forsørgelsesydelse i modsætning til sygedagpenge og kontanthjælp. Det betyder, at kommunen som hovedregel ikke kan tidsbegrænse en tilkendt førtidspension.

Kommunen kan dog i ganske særlige tilfælde tilkende borgeren førtidspension med revision. Det betyder, at sagen skal genoptages til vurdering på et senere tidspunkt.

Hvis det er dokumenteret, at behandlingsmulighederne for borgerens lidelser(r) er udtømte, og borgerens arbejdsevne er afklaret i det nødvendige omfang, skal kommunen tilkende borgeren førtidspension uden revision, når den varigt nedsatte arbejdsevne er af et omfang, at borgeren ikke kan blive selvforsørgende.

Kommunen kan i de tilfælde ikke tilkende borgeren førtidspension med revision med henblik på en løbende opfølgning af en eventuel udvikling i borgerens funktionsevne, da det er dokumenteret, at borgerens arbejdsevne er varigt nedsat i et omfang, at borgeren ikke kan blive selvforsørgende.

I ganske særlige tilfælde, hvor det af konkrete årsager ikke helt kan udelukkes, at der kan ske en vis forbedring af borgerens arbejdsevne, kan kommunen tilkende borgeren førtidspension med revision. Det kræver, at borgeren på afgørelsestidspunktet er ude at stand til at kunne blive selvforsørgende inden for en længere periode.

Behovet for at tilkende førtidspension med revision kan især forekomme, når der er tale om pension til unge, og ved visse sygdomme, der erfaringsmæssigt har et uforudsigeligt forløb. Der kan også være tale om, at arbejdsevnen på længere sigt kan forbedres fx ved yderligere forsøg på behandling.

Beslutningen om, at førtidspensionen skal tilkendes med revision, skal meddeles borgeren sammen med afgørelsen om tilkendelse af førtidspension. Kommunen skal i afgørelsen redegøre for baggrunden for, at førtidspensionen undtagelsesvist tilkendes med revision. Kommunen skal også oplyse i afgørelsen, hvornår sagen skal tages op til ny vurdering.

Mødebehandling

Sagen er behandlet på møde. På mødet stemmer deltagerne om resultatet. Der er enighed om afgørelsen.

Sag nr. 2, j.nr. 21-39234

Du har klaget over X Kommunes afgørelse om førtidspension. Kommunen afgjorde sagen den 30. juli 2021.

Ankestyrelsens Beskæftigelsesudvalg har nu afgjort din sag.

Resultatet er:

- Du har ret til førtidspension uden revision.

Det betyder, at vi ændrer kommunens afgørelse.

Kommunen kontakter dig.

Begrundelse for afgørelsen

Sådan vurderer vi sagen

Ankestyrelsens Beskæftigelsesudvalg vurderer, at du er i målgruppen for førtidspension uden revision.

Vi vurderer også, at der ikke i din situation er tale om et ganske særligt tilfælde, hvor kommunen undtagelsesvist kan tilkende dig førtidspension med revision.

Der er ikke oplysninger i sagen, der understøtter, at der efter en periode uden pres, vil kunne ske en vis forbedring af din arbejdsevne.

Kommunen kan derfor ikke med henvisning til din alder, og at du skal fritages for pres i en årrække, beslutte, at din sag om førtidspension skal genoptages til vurdering på et senere fastsat tidspunkt.

Hvad er afgørende for resultatet

Vi lægger vægt på, at du lider af en progredierende bindevævssygdom, og at der ikke er yderligere behandlingsmuligheder, som kan bedre din helbredstilstand og din nedsatte funktionsevne.

Vi lægger også vægt på, at din arbejdsevne er afklaret gennem de forskellige beskæftigelsesrettede indsatser, som du gennem mange år har deltaget i.

Vi lægger videre vægt på, at der ikke er oplysninger i sagen, der indikerer, at en periode på tre år uden pres vil kunne bidrage til en fremtidig forbedring af din arbejdsevne, herunder set i forhold til din alder.

Rehabiliteringsteamet har ad to omgange indstillet dig til førtidspension.

Dit helbred og funktionsniveau

Det fremgår af sagen, at du lider af en sjælden arvelig bindevævssygdom – Ehlers-Danlos syndrom. Sygdommen giver bl.a. problemer med led og hud. Du får sår og har konstante smerter i leddene, især i skuldre, hænder, fingre, ryg, knæ og ankelled. Du benytter specialet fodtøj og udtrættes hurtigt ved fysisk belastning.

Det fremgår af lægeattest til rehabiliteringsteam af 24. marts 2021, at Ehlers-Danlos syndrom er en kronisk progredierende sygdom. Du føler, at tilstanden er fortsat progredierende, og du har stadig flere bevægeapparatsmerter og udtrættes hurtigere end tidligere. Du har sidst været i arbejdsprøvning to timer

om ugen af én times varighed, og dette har udtrættet dig i en sådan grad, at du ikke har haft overskud til fx egenomsorg og praktiske ting i hjemmet. Du kan ikke længere tegne som tidligere, da du har svært ved at holde på blyanten på grund af ledsmerter og stivhed i leddene. Du kan heller ikke holde fast om hundesnoren, når du går tur med hunden.

Det fremgår af lægenotat af 14. september 2021, fremsendt til Ankestyrelsen, at der ikke er mulighed for at helbrede eller stoppe udviklingen af din sygdom. Behandlingsmulighederne er udtømte, og der er dermed ikke mulighed for en bedring af dine symptomer og dit funktionsniveau. Du kan ikke behandles med smertestillende. Sygdommen er progredierende, og dit funktionsniveau vurderes svært og varigt nedsat. Det vil også være tilfældet om tre år.

Af funktionsevnebeskrivelse udfyldt af dig i september 2021 og fremsendt til Ankestyrelsen fremgår det, at du er meget udfordret i forhold til varetagelsen af de praktiske opgaver i dagligdagen. Du bor sammen med din mor, som laver mad, og som du deler udførelsen af de praktiske opgaver med. Du balancerer mellem at skåne din krop og samtidigt holde den i gang ved hjælp af vedligeholdende træning i samarbejde med din fysioterapeut.

Uddannelse og beskæftigelse

Det fremgår af sagen, at du er 38 år og har en sproglig studentereksamen. Du har forsøgt at gennemføre uddannelser som henholdsvis landmand og lærer, men har afbrudt uddannelserne som følge af din helbredstilstand.

Det fremgår videre, at du aldrig har haft en reel tilknytning til arbejdsmarkedet. Dit forsørgelsesgrundlag har gennem længere tid været ressourceforløbsydelse.

Du har siden 2015 deltaget i flere beskæftigelsesrettede indsatser, som ikke har bragt dig tættere på arbejdsmarkedet. Du har været i flere ressourceforløb.

Du har senest været i virksomhedspraktik i Y fra november 2020 indtil forløbet på grund af Covid-19 blev afbrudt en måned senere.

Det fremgår af evalueringen af 12. februar 2021, at du har været bredt afprøvet, da du efter ca. 10 minutters beskæftigelse med en opgave oplevede smerter ved at blive i stillingen. Der var derfor behov for at ændre arbejdsopgaverne med denne frekvens. Du fik derfor afprøvet mange forskellige arbejdsopgaver trods det korte forløb, hvor du havde et stabilt fremmøde med en positiv indstilling.

Det fremgår videre, at den største udfordring, der observeres i forløbet, er i forhold til dine kroniske smerter, som forøges markant efter få minutters beskæftigelse med opgaver uanset art. Dog observeres det særligt ved opgaver, der har gentagne bevægelser af enkle, særligt de mindre, muskelgrupper samt opgaver, hvor arbejdsstillingen er mere statisk. Sidstnævnte medfører behov for hyppige ændringer af arbejdsstillinger i forhold til gående, siddende og stående opgaver med belastning af forskellige muskelgrupper, og helst de store muskelgrupper. Du har derfor skiftet opgaver fem gange i timen, hvilket har givet udfordringer i forhold til planlægning af dine arbejdsopgaver.

Det fremgår desuden, at det vurderes, at din arbejdsintensitet er nedsat til det ubetydelige, da din arbejdsintensitet ligger på ca. 10 % af andre tilbudsdeltagere. Der kan ikke peges på hjælpemidler eller funktioner, der vil kunne varetages af en personlig assistent, som i tilstrækkeligt omfang vil kunne kompensere for din nedsatte arbejdsevne. Mentorstøtte vurderes heller ikke at kunne hjælpe, da dine problemer med at fokusere skyldes dine tiltagende smerter. Din koncentrationsevne ses at blive reduceret gradvist i løbet af 1 times fremmøde.

Forud for den seneste praktik i Y var du i februar/marts 2020 i praktik på X, som også blev afbrudt efter en måned som følge af Covid-19.

Det fremgår af evalueringen af dette forløb, at du udførte arbejdsopgaverne efter aftale, men at du maksimalt producerede 5-10 % af det i afdelingen målte gennemsnit. Det er uklart, om procenten ville kunne hæves ved en tilvænning til arbejdsopgaven, men det anses ikke for sandsynligt, at dette i givet fald ville være andet end marginalt. Det vurderes, at du på alle måder har deltaget ved fremmøde både i forhold til planlægning af forløbet, justeringer og dialog.

Rehabiliteringsteamet har to gange indstillet til førtidspension.

Teamet peger på, at den seneste praktik vurderes retvisende, selvom den var kortvarig. Teamet vurderer på baggrund af den samlede helbredstilstand og arbejdspraktik, at motiverende indsats ikke vil bidrage til udvikling af arbejdsevnen. Teamet beskriver, at du på mødet fremstår betydelig svækket i forhold til både den fysiske og psykiske tilstand, og at du fremstår ressourcetsvag. Du har studentereksamen fra 2003 og ingen yderligere uddannelse. Du har forsøgt to uddannelser, som du måtte afbryde på grund af helbredet.

Om reglerne

Det er en betingelse for at få tilkendt førtidspension, at borgeren har en varigt nedsat arbejdsevne. Den varigt nedsatte arbejdsevne skal være af et omfang, at borgeren, selv med støtte, ikke kan blive selvforsørgende ved indtægtsgivende arbejde.

Førtidspension er som udgangspunkt en varig forsørgelsesydelse i modsætning til sygedagpenge og kontanthjælp. Det betyder, at kommunen som hovedregel ikke kan tidsbegrænse en tilkendt førtidspension.

Kommunen kan dog i ganske særlige tilfælde tilkende borgeren førtidspension med revision. Det betyder, at sagen skal genoptages til vurdering på et senere tidspunkt.

Hvis det er dokumenteret, at behandlingsmulighederne for borgerens lidelser(r) er udtømte, og borgerens arbejdsevne er afklaret i det nødvendige omfang, skal kommunen tilkende borgeren førtidspension uden revision, når den varigt nedsatte arbejdsevne er af et omfang, at borgeren ikke kan blive selvforsørgende.

Kommunen kan i de tilfælde ikke tilkende borgeren førtidspension med revision med henblik på en løbende opfølgning af en eventuel udvikling i borgerens funktionsevne, da det er dokumenteret, at borgerens arbejdsevne er varigt nedsat i et omfang, at borgeren ikke kan blive selvforsørgende.

I ganske særlige tilfælde, hvor det af konkrete årsager ikke helt kan udelukkes, at der kan ske en vis forbedring af borgerens arbejdsevne, kan kommunen tilkende borgeren førtidspension med revision. Det

kræver, at borgeren på afgørelsestidspunktet er ude at stand til at kunne blive selvforsørgende inden for en længere periode.

Behovet for at tilkende førtidspension med revision kan især forekomme, når der er tale om pension til unge, og ved visse sygdomme, der erfaringsmæssigt har et uforudsigeligt forløb. Der kan også være tale om, at arbejdsevnen på længere sigt kan forbedres fx ved yderligere forsøg på behandling.

Beslutningen om, at førtidspensionen skal tilkendes med revision, skal meddeles borgeren sammen med afgørelsen om tilkendelse af førtidspension. Kommunen skal i afgørelsen redegøre for baggrunden for, at førtidspensionen undtagelsesvist tilkendes med revision. Kommunen skal også oplyse i afgørelsen, hvornår sagen skal tages op til ny vurdering.

Mødebehandling

Sagen er behandlet på møde. På mødet stemmer deltagerne om resultatet. Der er enighed om afgørelsen.

Sag nr. 3, j.nr. 22-9639

Du har klaget over X Kommunes afgørelse om førtidspension. Kommunen afgjorde sagen den 31. januar 2022.

Ankestyrelsens Beskæftigelsesudvalg har nu afgjort din sag.

Resultatet er:

- Kommunen kan tilkende dig førtidspension med revision.

Det betyder, at vi stadfæster kommunens afgørelse, da vi er kommet til samme resultat.

Begrundelse for afgørelsen

Sådan vurderer vi sagen

Ankestyrelsens Beskæftigelsesudvalg vurderer, at der i dit tilfælde foreligger ganske særlige forhold, der kan begrunde, at du får tilkendt førtidspension med revision.

Hvad er afgørende for resultatet

Vi lægger vægt på din unge alder og din sociale situation set i forhold til karakteren af din sygdom.

Vi lægger også vægt på, at du er uddannet datatekniker, og at der kun har været iværksat mentorforløb som beskæftigelsesrettet indsats.

Kommunen kan derfor i dit ganske særlige tilfælde beslutte, at den tilkendte førtidspension skal genoptages til vurdering på et senere fastsat tidspunkt.

Dit helbred og funktionsniveau

Det fremgår af sagen, at du i maj 2018 blev sygemeldt med svær depression, og at du siden hen i april 2021 fik stillet diagnosen Multiple personlighed.

Det fremgår af udtalelse af 3. oktober 2019 fra specialist i Sexologisk Rådgivning, at det på baggrund af tre samtaler med dig vurderes, at du har brug for at få bearbejdet det, som ligger til grund for din sociale angst/suicidaltanker.

Det fremgår videre, at mange transpersoner oplever stress og angst i forbindelse med transitionen, hvilket kan komme til udtryk både som social angst og vanskeligheder ved at være sammen med andre. Det vurderes derfor helt centralt, at du får hjælp til at håndtere dette.

Af lægeattest til rehabiliteringsteam af 13. januar 2021 fremgår det, at du er i udredningsforløb og behandling i psykiatrien og i medicinsk behandling for angst/depression. Du har været indlagt to gange i efteråret grundet depression med selvmordstanker og angst. Det vurderes, at du lige nu har mest brug for ro, da du bliver meget påvirket af pres, som du kun får det dårligere af. Såfremt du bliver i stand til at varetage et job, forventes der skånehensyn i forhold til opgaver, tid, afstand til job og samvær med andre, som du har svært ved.

Det fremgår videre, at du er i gang med kønsskifte og derfor er i hormonbehandling, og at du afventer operation. Du mener selv, at du vil have det bedst på en pension, måske fordi du lige nu ikke er velbehandlet, og fordi tidligere oplevelser med andre mennesker har sat dybe spor i dig.

Det fremgår af journalblad fra psykiatrien af 27. april 2021, at du har et komplekst symptombillede. Der er visse symptomer, som de multiple personligheder, der taler i dig og indimellem tager styringen, der enten kan tolkes som psykotiske eller kan ses som lidelsen multiple personlighed. Det vurderes, at multiple personlighed bedre beskriver det samlede symptombillede.

Af journalblad fra psykiatrien af 28. april 2021 fremgår det, at du anbefales støtte ved sexologisk klinik eller Center for kønsidentitet i forbindelse med den forestående kønsskifteoperation, men at du ikke selv mener at have brug for det. Det fremgår videre, at operationen med kønsskifte vil have en meget stor betydning for din livskvalitet, da det forkerte kropslige køn massivt påvirker din livskvalitet negativt.

Derudover fremgår det, at du adspurgt ikke føler behov for at blive fulgt yderligere fra psykiatrien eller for ny medicinafprøvning. Du ønsker ikke nye tider ved læge eller sygeplejerske. Det vurderes, at der ikke er nogen medicin, der kan fjerne din problematik med den multiple personlighed. Der findes beklageligvis ikke et psykoterapeutisk behandlingstilbud for multiple personlighed i psykiatrien. Det ville i givet fald også være en årelagt med proces med mange fremmøder, og ville i bedste fald medføre en lidt bedre integration af personligheden og livskvaliteten. Der er desværre ikke hverken ekspertise eller ressourcer til dette i psykiatrien.

Det fremgår videre, at din diagnose er en meget gennemgribende forstyrrelse, og at du lider af den i svær grad, hvor den kronisk vil påvirke din social og arbejdsmæssige funktion. Selvom der ikke samlet set er de træk, som kræves for at stille diagnoserne autisme eller PTSD, fungerer man på mange måder som mennesker med disse diagnoser. Den dissociative lidelse bør forstås som en sværere udgave af

personlighedsforstyrrelse eller traumatisering/PTSD. Det vurderes, at der ved ethvert tiltag bør tages hensyn til et stort behov for forudsigelighed, tydelighed og trygge rammer.

Det vurderes også, at støtte til dit ønske om kønsskifte vil kunne bidrage positivt, da den nuværende situation i høj grad bidrager til jævnlige humørudsving og anfald af selvhad. Du er usædvanligt hårdt ramt på din funktion, og tiltag kan let risikere at medføre alvorlig forværring og ny indlæggelse. Du bør derfor fredes og gives ro.

Uddannelse og beskæftigelse

Du er 26 år og blev uddannet datatekniker i 2017.

Du arbejdede som systemadministrator fra 1. februar 2018 frem til din sygemelding den 29. maj 2018.

Du kom i jobafklaringsforløb i 2019 og var i den forbindelse i mentorforløb med henblik på at bryde isolationstendensen og på sigt for at lette overgangen til fx praktik. Forløbet blev afbrudt på grund af din helbredsmæssige tilstand.

Om reglerne

Det er en betingelse for at få tilkendt førtidspension, at borgeren har en varigt nedsat arbejdsevne. Den varigt nedsatte arbejdsevne skal være af et omfang, at borgeren, selv med støtte, ikke kan blive selvforsørgende ved indtægtsgivende arbejde.

Førtidspension er som udgangspunkt en varig forsørgelsesydelse i modsætning til sygedagpenge og kontanthjælp. Det betyder, at kommunen som hovedregel ikke kan tidsbegrænse en tilkendt førtidspension.

Kommunen kan dog i ganske særlige tilfælde tilkende borgeren førtidspension med revision. Det betyder, at sagen skal genoptages til vurdering på et senere tidspunkt.

Hvis det er dokumenteret, at behandlingsmulighederne for borgerens lidelser(r) er udtømte, og borgerens arbejdsevne er afklaret i det nødvendige omfang, skal kommunen tilkende borgeren førtidspension uden revision, når den varigt nedsatte arbejdsevne er af et omfang, at borgeren ikke kan blive selvforsørgende.

Kommunen kan i de tilfælde ikke tilkende borgeren førtidspension med revision med henblik på en løbende opfølgning af en eventuel udvikling i borgerens funktionsevne, da det er dokumenteret, at borgerens arbejdsevne er varigt nedsat i et omfang, at borgeren ikke kan blive selvforsørgende.

I de ganske særlige tilfælde, hvor det af konkrete årsager ikke helt kan udelukkes, at der kan ske en vis forbedring af borgerens arbejdsevne, kan kommunen tilkende borgeren førtidspension med revision. Det kræver, at borgeren på afgørelsestidspunktet er ude af stand til at kunne blive selvforsørgende inden for en længere periode.

I ganske særlige tilfælde, hvor det af konkrete årsager ikke helt kan udelukkes, at der kan ske en vis forbedring af borgerens arbejdsevne, kan kommunen tilkende borgeren førtidspension med revision. Det

kræver, at borgeren på afgørelsestidspunktet er ude af stand til at kunne blive selvforsørgende inden for en længere periode.

Behovet for at tilkende førtidspension med revision kan især forekomme, når der er tale om pension til unge, og ved visse sygdomme, der erfaringsmæssigt har et uforudsigeligt forløb. Der kan også være tale om, at arbejdsevnen på længere sigt kan forbedres fx ved yderligere forsøg på behandling.

Beslutningen om, at førtidspensionen skal tilkendes med revision, skal meddeles borgeren sammen med afgørelsen om tilkendelse af førtidspension. Kommunen skal i afgørelsen redegøre for baggrunden for, at førtidspensionen undtagelsesvist tilkendes med revision. Kommunen skal også oplyse i afgørelsen, hvornår sagen skal tages op til ny vurdering.

Mødebehandling

Sagen er behandlet på møde. På mødet stemmer deltagerne om resultatet. Der er enighed om afgørelsen.

Sag nr. 4, j.nr. 22-21102

Du har klaget over X Kommunes afgørelse om førtidspension. Kommunen afgjorde sagen den 3. marts 2022.

Ankestyrelsens Beskæftigelsesudvalg har nu afgjort din sag.

Resultatet er:

- Kommunen kan tilkende dig førtidspension med revision.

Det betyder, at vi stadfæster kommunens afgørelse, da vi er kommet til samme resultat.

Begrundelse for afgørelsen

Sådan vurderer vi sagen

Ankestyrelsens Beskæftigelsesudvalg vurderer, at der ikke er grundlag for at tilsidesætte kommunens vurdering af, at der i dit tilfælde foreligger ganske særlige forhold, der kan begrunde, at du får tilkendt førtidspension med revision.

Kommunen har i din sag vurderet, at du har en varigt nedsat arbejdsevne af et sådan omfang, at du ikke kan blive selvforsørgende inden for en længere periode, og at du opfylder betingelserne for førtidspension.

Ankestyrelsen har ved behandlingen af sagen lagt kommunens vurdering heraf til grund og har alene taget stilling til, om der er grundlag for at sætte revision på den tilkendte førtidspension.

Hvad er afgørende for resultatet

Vi lægger vægt på din alder og på beskrivelsen af din funktionsevne, herunder i hjemmet, hvor du udviser visse ressourcer til at tage dig af dine tre hjemmeboende børn.

Vi lægger i den forbindelse vægt på vurderingen af, at det derfor er væsentligt at afklare dit funktionsniveau gennem en afprøvning med rette skånehensyn. Det har ikke været muligt at gennemføre i dit ressourceforløb.

Vi lægger videre vægt på de lægelige anbefalinger om en længerevarende pause i forhold til afklaring af din arbejdssevne, og at der lægeligt frarådes et nyt praktikforløb, da der derved er risiko for dekompenisering og indlæggelse.

Dit helbred og funktionsniveau

Det fremgår af sagen, at du lider af PTSD og har accentuerende personlighedstræk. Du har også fysiske gener i form af svimmelhed, hovedpine og blodtryksproblemer.

Det fremgår af Lægeattest fra Klinisk Funktion af 30. april 2019, at den væsentligste helbredsmæssige problemstilling er din psykiatriske lidelse PTSD og i mindre omfang de accentuerende personlighedstræk. Det er vanskeligt at vurdere dit funktionsniveau, da du kun magter ganske få timers arbejde et par gange om ugen, mens du på den anden side beskriver et meget aktivt liv i hjemmet. Din arbejdssevne bør derfor afklares gennem en afprøvning med iagttagelse af skånehensyn.

Det fremgår videre, at dine skånehensyn er et trygt og roligt arbejdsmiljø uden stressrelaterede arbejdsfunktioner. Det anbefales også, at der er tale om konkrete, enkle, afgrænsede velstrukturerede opgaver. Der skal desuden være mulighed for hyppige pauser og fleksible arbejdstider ligesom en fast kontaktperson kan være nødvendigt i forhold til at støtte til at møde op og forblive på arbejdet.

Det fremgår af lægeattest til rehabiliteringsteam af 30. november 2021, at du har udviklet svær PTSD efter udsættelse for væbnet røveri i 2006. I 2019 blev du re-traumatiseret af lyden fra en skudepisode uden for din bolig. Din tilstand med PTSD vurderes at være af kronisk karakter på baggrund af et resultatløst årelangt forsøg på afhjælpning af tilstanden.

Det fremgår videre, at tilstanden bevirker, at du er meget sårbar for selv minimalt stress og har svært ved at klare praktiske ting. Du bliver hurtigt udtrættet og funktionsevnen vurderes som meget lav. Du har brug for længerevarende pause i forhold til jobmæssige forventninger og krav til funktionsevnen. Dine psykiske problemer virker reelle, og du virker udtrættet i forhold til egen tilstand, herunder reaktion i forbindelse med forsøg på arbejdsmæssig rehabilitering.

Af statusattest af 30. november 2021 fra speciallæge i psykiatri fremgår det, at det ikke er realistisk, at du vil kunne varetage et arbejde på ordinære vilkår. Du er kronisk medtaget, plaget af angst og usikkerhed, og tidligere praktikker har medført en betydelig forværring af din angst. Da du er meget sårbar over for det mindste stress, frarådes et nyt praktikforløb, da der derved er risiko for dekompenisering og indlæggelse.

Du beskriver i rehabiliteringsplanens forberedende del, at du i din hverdag presser dig selv til at stå tidligt op for at vække dine tre børn og hjælpe dem med at gøre sig klar til skole og børnehave. Bagefter slapper

du af, sover eller ser lidt TV, og når du så er blevet lidt mere frisk, kan du rydde lidt op. Når børnene kommer hjem hjælper de dig bl.a. med at lave mad og rydde op, og du hjælper dem med lektier ved behov herfor.

Du beskriver videre, at du ved, at du ikke kan varetage et arbejde, for du kan ikke gøre dig mere syg, end du er. Du har børn, som du skal tage dig af og det betyder alt for dig.

I forhold til at kunne varetage et arbejde mener du, at dit helbred sætter store begrænsninger herfor, da du oplever alle aktiviteter som en belastning, der udløser angst og stress. Du kan ikke se, hvad der kunne være en hjælp for dig.

Uddannelse og beskæftigelse

Det fremgår af sagen, at du er 38 år og er uddannet advokatsekretær. Du har senest arbejdet som salgsassistent på et posthus fra 2006-2011. Du har herefter primært været på offentlige forsørgelsesydelse i form af dagpenge, sygedagpenge, uddannelseshjælp, kontanthjælp og senest ressourceforløbsydelse.

Du har siden 2014 løbende deltaget i forskellige beskæftigelsesrettede indsatser.

Der har bl.a. gennem årene været iværksat forskellige praktikker primært af meget begrænset varighed.

Du har senest fra august til december 2019 været i virksomhedspraktik som køkkenmedhjælper i en integreret institution.

Fra juli 2020 har du været i et 2-årigt ressourceforløb med henblik på at etablere et nyt afklaringsforløb. Afklaringsforløbet har ikke kunnet iværksættes på grund af psykiaters vurdering af, at dette vil forværre din tilstand.

Om reglerne

Det er en betingelse for at få tilkendt førtidspension, at borgeren har en varigt nedsat arbejdsevne. Den varigt nedsatte arbejdsevne skal være af et omfang, at borgeren, selv med støtte, ikke kan blive selvforsørgende ved indtægtsgivende arbejde.

Førtidspension er som udgangspunkt en varig forsørgelsesydelse i modsætning til sygedagpenge og kontanthjælp. Det betyder, at kommunen som hovedregel ikke kan tidsbegrænse en tilkendt førtidspension.

Kommunen kan dog i ganske særlige tilfælde tilkende borgeren førtidspension med revision. Det betyder, at sagen skal genoptages til vurdering på et senere tidspunkt.

Hvis det er dokumenteret, at behandlingsmulighederne for borgerens lidelser(r) er udtømte, og borgerens arbejdsevne er afklaret i det nødvendige omfang, skal kommunen tilkende borgeren førtidspension uden revision, når den varigt nedsatte arbejdsevne er af et omfang, at borgeren ikke kan blive selvforsørgende.

Kommunen kan i de tilfælde ikke tilkende borgeren førtidspension med revision med henblik på en løbende opfølgning af en eventuel udvikling i borgerens funktionsevne, da det er dokumenteret, at borgerens arbejdsevne er varigt nedsat i et omfang, at borgeren ikke kan blive selvforsørgende.

I ganske særlige tilfælde, hvor det af konkrete årsager ikke helt kan udelukkes, at der kan ske en vis forbedring af borgerens arbejdsevne, kan kommunen tilkende borgeren førtidspension med revision. Det kræver, at borgeren på afgørelsestidspunktet er ude at stand til at kunne blive selvforsørgende inden for en længere periode.

Behovet for at tilkende førtidspension med revision kan især forekomme, når der er tale om pension til unge, og ved visse sygdomme, der erfaringsmæssigt har et uforudsigeligt forløb. Der kan også være tale om, at arbejdsevnen på længere sigt kan forbedres fx ved yderligere forsøg på behandling.

Beslutningen om, at førtidspensionen skal tilkendes med revision, skal meddeles borgeren sammen med afgørelsen om tilkendelse af førtidspension. Kommunen skal i afgørelsen redegøre for baggrunden for, at førtidspensionen undtagelsesvist tilkendes med revision. Kommunen skal også oplyse i afgørelsen, hvornår sagen skal tages op til ny vurdering.

Mødebehandling

Sagen er behandlet på møde. På mødet stemmer deltagerne om resultatet. Der er enighed om afgørelsen.